No. 1360

Maatschappij tot Nut van 't Algemeen

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5,00; voor de buitensteden *f* 6,00; franco door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden*, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

VRIJDAG, 5 SEPTEMBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden *f* 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen ... regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 4 September.

Niet zonder bevreemding hebben wij het schoolonderwijs, zoo als het door Koning Willem I was ingerigt, op nieuw ter sprake gebragt gezien op het *derde Nederlandsch letterkundig Kongres* te Brussel. Dit had plaats in eene lofrede op de *Maatschappij tot Nut van 't Algemeen*, uitgesproken door den heer Kats, »een brusselsch volksman, die de socialistische dwaalleer gaarne de plaats van het Evangelie zou zien innemen." *De Maatschappij van 't Nut* werd daar geprezen door een orgaan harer waardig, alleszins bevoegd om de strekking van het *Nut* goed te keuren en toe te juichen.

Wij weten dat een groot aantal leden van '*t Nut*, en waarschijnlijk wel de meeste hunner, geen denkbeeld hebben van de strekking dier Maatschappij. Ingenomen met het filantropisch denkbeeld, dat men, zonder aanzien van godsdienst, en vrij van partijschap, in de *Maatschappij tot Nut van 't Algemeen* werkt, om eensgezindheid en verbroedering aan te kweeken, terwijl men tevens zedelijkheid en verlichting tracht te bevorderen, laten velen zich een lidmaatschap welgevallen zonder zich af te vragen, of en in hoe verre het *Nut* zijn doel bereiken kan door de middelen, die het daartoe aanwendt, en die, blijkens logica en ondervinding, moeten leiden tot *ontchristelijking* onzer bevolking, en gevolgelijk tot allerlei soort van zedelijke, politicke en maatschappelijke wanorde.

Doch naast deze leden staan anderen, die, schoon zij niet dit eindresultaat van hun streven bemerken, evenwel weten, dat het *Nut*, door wegschaving van het Christendom, wil komen tot de natuurlijke godsdienst. Deze natuurlijke godsdienst van het *Nut* is bij sommigen hunner deismus gebleven, maar bij de meesten tot pantheismus gekomen. Dat pantheismus, de bron van het socialismus, telt meer aanhangers onder onze bevolking dan men vermoedt; en niet zelden gebeurt het ons, dat wij socialisten ontmoeten, die in de verderfelijke leer ver zijn gevorderd, zonder dat zij zelven daarvan kennis schijnen te dragen.

De heer Kats was alzoo een waardig lofredenaar van het *Nut*, die in het Congres door onderscheidene hoorders werd toegejuicht. Dit bragt den heer J. A. Alberdingk Thijm tot een protest, tegen de karakterteekening van het *Nut* opgehangen. Hij gaf in weinige trekken, met de hem eigene kracht van uitdrukking, de ware afbeelding van het *Nut*, ontdaan van den geleenden tooi, waarmede men die Maatschappij opsmukt, in hare natuurlijke wanstaltigheid.

Den heer prof. van der Hoeven schijnt zulks te hebben gehinderd, — en wel dermate, dat hij in plaats van te antwoorden op de rede van den heer Alberdingk Thijm, protesteerde tegen een artikel van *de Tijd*.

Wij danken den geachten professor voor de eer aan *de Tijd* door zijn protest aangedaan. Wij bekennen evenwel niet juist te begrijpen, wat ons die onderscheiding waardig heeft gemaakt.

Wij hadden een paar dagen, voor dat het Kongres zou aanvangen, gewaarschuwd tegen de groote beleefdheid van sommige Belgen, die het vorige jaar in Amsterdam, ten genoege van sommige Noord-Nederlanders, en tot leedwezen van anderen, aan het onderwijsstelsel van Koning Willem I te grooten lof hadden toegekend. Heeft de heer van der Hoeven vermoedt, dat dit opstel van den heer Alberdingk Thijm was uitgegaan? En is daaraan zijn protest tegen *de Tijd* te danken, toen hij geacht werd aan den heer Alberdingk te antwoorden? De verdienstelijke hoogleeraar heeft zich dan niet weinig vergist; en verschoonden wij zijn uitval niet, door dien toe te schrijven aan eene onwillekeurige opwelling van drift, het gevolg van eene warme discussie, wij zouden hem ligtvaardig en zelfs onheusch moeten noemen. De heer Alberdingk is aan ons schrijven geheel vreemd geweest; en had dus regt te verzoeken, dat in de notulen werd aangeteekend de vraag: »Met welk regt men meende te moeten protesteeren tegen een dagbladartikel, dat door geen der leden dezer vergadering overluid tot het zijne gemaakt en den meesten welligt onbekend was."

Overigens bevreemt het ons zeer, dat aan onze aanmerkingen op de lofuitingen, door eenige weinige Belgen aan ons onderwijsstelsel gegeven, het verwijt wordt gedaan: dat zij twist stooken in den boezem van het letterkundig Kongres. De welsprekende redenaar schijnt in die zitting al zeer ongelukkig geïnspireerd te zijn geweest. Waarom zouden wij de handelingen van het Kongres, en de leer, die door de leden wordt verkondigd, niet mogen bespreken, zonder van de misdaad verdacht te worden, dat wij twist zaaijen? Is dan het Kongres een onschendbaar ligchaam, welks handelingen niet anders dan met goedkeuring mogen worden besproken? En zijn de leden van het Kongres eene soort van onschendbare vorsten der letterkunde, wier beginselen niet mogen worden afgekeurd, als zij de overtuiging en het geweten van anderen beleedigen? Of wordt in het Kongres alleen orakeltaal gesproken, waarvoor de oningewijden, als voor een heiligdom, verpligt zijn de knie te buigen?

Zulken eerbied te vorderen voor het Kongres kan de begaafde spreker niet bedoeld hebben; en het is ons daarom blijkbaar dat hij zich, in zijn ijver voor het bestaande onderwijsstelsel, verder heeft laten vervoeren, dan hij gewild heeft. Hij vergeve het ons derhalve, indien wij zijne getuigenis, dat »bijna alle verstandige mannen" het school-onderwijs van Koning Willem I zijn toegedaan, niet ontvankelijk verklaren. Wij meenen ons zelfs geregtigd de stelling om te keeren en te beweren: dat bijna alle verstandige mannen tegenwoordig dat stelsel afkeuren; en zulks om de reden door den heer Alberdingk welsprekend tegen het *Nut* aangevoerd: omdat het onderwijsstelsel van Willem I, gelijk dat van '*t Nut*, »de verkrachting der geschiedenis, de verwaarloozing der godsdienst-waarheden en »de ontwikkeling van het verstand, ten koste van het »hart des volks", klaarblijkelijk bevordert.

Van tijd tot tijd verneemt men dat de Maatschappij *tot Nut van 't Algemeen* door den vreemdeling geprezen wordt.

Niet dikwijls evenwel.

In het jaar 1848 werd haar uitbundige lof toegezwaaid door den heer Ramon de la Sagra, den vriend en trouwen medestander van Proudhon, den medestichter van de door dezen ontworpene communistische *banque du peuple*, den medeoprigter van het ultra-anarchische dagblad, *la tribune des peuples*, die door de Parijsche regering spoedig na zijne terugkomst uit Holland over de Pyreneën gezet is geworden wegens den onbegrensden ijver, waarmede hij zijne verderfelijke beginselen onder het volk verspreidde — en welken een welbekende Amsterdamsche filantroop in onze kringen had binnengeleid. Geene uitdrukkingen wist deze verdediger der »*nieuwe beginselen*" te vinden, sterk genoeg om zijne bewondering uit te drukken over die kostelijke *Nuts-maatschappij*, die er zoo uitnemend in slaagde alle positieve godsdienst ter zijde te stellen en zachtkens bij het volk uit te roeijen. Een land dat zulk eene inrigting had — het waren zijne eigene woorden — was op den weg om spoedig de, naar zijne meening, nog niet ontdekte *verité religieuse* te vinden. Welk eene schoone lofspraak voor het *Nut!*

Op die lofspraak van eenen bevoegden buitenlander heeft het echter, zoo wij ons niet bedriegen, drie jaren lang moeten teren. Met moet toegeven dat dit wat lang was, en dat het mogelijk wel tijd werd dat een ander bevoegd buitenlander haar zijne hulde bragt.

Zeer ter snede en alsof hij geroepen was, kwam daarom ook de heer J. Kats, op het *derde Nederlandsche Letterkundig Kongres*, aan het *Nut* zijne levendige sympathie betuigen. Het *Nut* toch, volgens den »Brusselschen volksman, die zijn socialistiesch stelsel gaarne de plaats van het Evangelie zag innemen," en welken de *Indépendance* qualificeert als »*l'ancien orateur de nos clubs*," den vroegeren redenaar van onze clubs, het *Nut* toch, »bevordert Beschaving, Verlichting en Zedelijkheid, en Zedelijkheid, Verlichting en Beschaving!" Wie zou dan geen vrede hebben, wie niet sterk ingenomen zijn met het *Nut!*

De anarchist Ramon de la Sagra en de Brusselsche volksman Kats — deze waren alzoo, in den laatsten tijd, de lofredenaars in den vreemde van de *Nutsmaatschappij*. Het is karakteristiek, door wat slag van lieden zij geprezen wordt.

De *Amsterdamsche Courant* neemt uit de *Independance* over het verslag van de werkzaamheden van het te Brussel gehouden *Nederlandsch Letterkundig Kongres*. Zij maakt dan ook melding van de apologie van het *Nut* des heeren Kats, in de eigene woorden, welke het Brusselsch blad daaraan schenkt.

Twee afwijkingen van den oorspronkelijken tekst vallen echter in de vertaling van de *Amsterdamsche Courant* in het oog.

Vooreerst laat zij onvertaald, dat de heer Kats is: »*l'ancien orateur de nos clubs*," ten andere, verzwijgt zij, dat des heeren Kats' »*discours semi-politique est trèspeu goûté dans ce laines de ses parties*."

Wij laten in het midden wat de *Amsterdamsche Courant* tot deze tekstveranderingen kan bewogen hebben; evenwel schijnt ons haar in dezen gegeven voorbeeld geenszins prijzenswaardig.

Men leest in de *Amsterdamsche Courant*:

De Stedelijke Raad alhier hield gisteren 3 September zijne openbare zitting, waarin 27 leden tegenwoordig waren.

Na de opening der vergadering en het uitspreken van het gebed, door den E. A. Heer Burgemeester, werden de notulen der raadsvergadering van 6 Augustus jl. gelezen en goedgekeurd. Vervolgens werd aan den Raad kennis gegeven van de ontvangst eener beschikking van de Ministers van financien, binnenlandsche zaken en marine, op een door den Raad dezer stad in der tijd aan Z. M. den Koning ingediend adres, om ontheffing van de ongelden, die de vaart op het Noord-Holl. Kanaal treffen; — welk stuk werd aangenomen voor notificatie.

Daarna werden achtereenvolgens in behandeling gebragt de volgende rapporten der kommissie van finantien, op de voordragten van HH. Burgemeester en Wethouderen, betreffende:

1°. Het verleenen van pensioen aan de nachtwachts J. Verbeek en J. Harmsen. — Aangenomen.

2°. Den wederopbouw van het pakhuis *Batavia*, in de Rapenburgerstraat, om weder te dienen tot berging van turf voor de huiszittende stads-armen. — Aangenomen.

3°. De verhooging van het traktement van de dienaren van policie der 2e klasse. Eenige leden wenschten dit punt in de huidige vergadering niet te doen behandelen, hoofdzakelijk op grond dat de zaak een meer volledig onderzoek vereischt, en dat het toestaan der voorgedragen verhooging eene ingrijping ware in de reorganisatie van het policie-wezen alhier. Bij omvraag werd echter besloten tot de behandeling der voordragt, die daarna werd aangenomen, zoodat thans het bedoelde traktement met 1 Januarij 1852 van *f* 300 op *f* 350 's jaars wordt gebragt.

Op de voordragt van Burgemeester en Wethouderen tot het afstaan in erfpacht van den benoodigden stadsgrond op den Oosterdoks-dijk, aan het bestuur der *Nederlandsche Zeil- en Roei-Vereeniging* alhier, om daarop het gebouw dier vereeniging te plaatsen, werd door den Raad de bedoelde afstand goedgekeurd, nadat bij de beraadslaging door verscheidene leden aanmerkingen waren geopperd, betreffende het zoo mogelijke gevaar voor den dijk, de juiste plaats waar het gebouw zal worden opgerigt, enz.

Eindelijk werden goedgekeurd de bestekken en voorwaarden van publieke aanbesteding der vernieuwing van duc d'alven in den Binnen-Amstel en paalgording in het IJ.

Ten slotte werd door Burgemeester en Wethouderen ter tafel gebragt de staat van begrooting van de stedelijke ontvangsten en uitgaven over 1852, met de daarbij behoorende voordragt en bijlagen, waarin o. a. op het verblijdend verschijnsel werd gewezen dat het evenwigt tusschen de ontvangsten en uitgaven is hersteld, en dat eene vrij aanzienlijke som ten behoeve van openbare werken en tot delging van een gedeelte der ... schuld kan worden aangewend. — Dit stuk zal ...

[illegible] visie gelegd, en door den nieuwen Gemeenteraad behandeld worden.

»Nadat de Edel Achtb. Heer Burgemeester der vergadering had medegedeeld, dat Gedeputeerde Staten dezer provincie hebben goedgekeurd het besluit van den Raad, tot het niet aannemen van het verzocht ontslag van den heer Huijdecoper van Zeijst, als lid van het kollegie; en vervolgens lezing had gegeven van het *Provinciaalblad* N°. 68, houdende betuiging van 's Konings tevredenheid over de wijze, waarop door de betrokken autoriteiten de werkzaamheden bij de ligting 1850 der nationale militie zijn volbragt, sloot Z. E. A. deze vergadering, welke waarschijnlijk de laatste zal zijn van den tegenwoordigen Raad, met de volgende toespraak:

»En hiermede, Mijne Heeren! zoude ik deze vergadering, waarschijnlijk de laatste van dezen Raad, kunnen sluiten, ware het niet dat ik, voor dat wij uit elkander gaan, nog een woord tot u wilde spreken.

»Binnen eenige weinige dagen, zullen de kiesgeregtigden binnen Amsterdam geroepen worden tot het benoemen van hen, die zij hun vertrouwen als leden van een nieuw bestuur willen schenken. Wanneer die keuze zal zijn geschied, en op den dag door de Gedeputeerde Staten der provincie bepaald, de nieuw benoemden den eed bij de wet voorgeschreven, zullen hebben afgelegd, dan zal de tegenwoordige Raad van Amsterdam van regtswege zijn ontbonden.

»Velen uwer, mijne heeren! hebben gedurende lange jaren, hunne diensten aan de stad onzer inwoning mogen wijden; anderen waren later tot den arbeid geroepen en namen slechts eenigen tijd deel aan de werkzaamheden dezer vergadering; doch allen, ik durf het met vertrouwen zeggen, waren bezield met eene hartelijke liefde voor onze stad en hadden bij hunne beraadslagingen en pogingen geen ander doel voor oogen dan het welzijn van Amsterdam en van hare burgerij.

»En wanneer ik thans, u naar mij zelven beoordeelende, tracht na te gaan welke gewaarwordingen u in deze oogenblikken vervuld houden, dan geloof ik mij niet te bedriegen, wanneer ik aan u allen den wensch in het harte geef, dan aan een nieuw bestuur, onder eene nieuwe wet, gegeven moge worden, het welzijn onzer ingezetenen te bevorderen, meer nog dan aan ons mogt te beurt vallen. Maar met dien wensch voor de toekomst mogen wij, mijne heeren! gerust een blik slaan op het verleden, en wanneer de Raad zijnen werkkring zal hebben geëindigd, sla hij vrij een blik op de afgelegde baan.

»Gij hebt, naar uw beste vermogen, voorgestaan wat u goed en wenschelijk voorkwam; gij hebt u slechts laten leiden door de stem van uw geweten en door de innige overtuiging die in u sprak. Gij hebt getracht te verbeteren, wat in ons stedelijk beheer verbetering behoefde, voorzigtig en van lieverlede, zoo als dat in het wezenlijk belang onzer ingezetenen, u het meest oorbaar toescheen. Gij sloot het oog niet, voor veel wat nog moet worden aangevat en gewijzigd, overeenkomstig met de behoeften en den geest des tijds. Gij rekendet de rij dier verbeteringen niet gesloten, en waart ook bereid daaraan mede te werken, zoolang uw lastbrief u daartoe riep.

»Het ligt niet in den aard van het Nederlandsche volk, en wel het minst in dien van Amstels trouwe burgerij, genoten diensten ligt te achten of te vergeten, en daarom, mijne heeren! verheug ik mij, in de laatste zitting van den raad, ten aanhoore van hen die zich hier in de vergaderzaal bevinden, u allen dank te zeggen voor hetgeen gij als leden van het Stedelijk Bestuur van Amsterdam en hare ingezetenen hebt gedaan. Eene meer algemeene bekendheid, hetgeen in uwe bijeenkomsten plaats vond, en van de wijze waarop door u de stads aangelegenheden werden behandeld, had, naar mijne innige overtuiging, de achting voor en het vertrouwen in uwe vergadering nog veel meer doen rijzen, en de door u bewezene diensten hooger leeren schatten. Een opvolgend bestuur zal die leeren kennen en waardeeren; thans, mijne heeren! is het zelfvoldoening en de overtuiging van uwen pligt te hebben vervuld, die de belooning van uwe werkzaamheden moeten zijn.

»Vergeeft het mij, mijne heeren! dat ik, zelf lid van den aftredenden Raad, gedurende eenige oogenblikken tot u heb gesproken, als golden die woorden ook mij niet voor een gedeelte. In de betrekking waarin ik, als Hoofd van het Bestuur, door 's Konings keuze geplatst ben, meende ik dat te mogen doen. Ik rekende het voor mij zelven een dure pligt, u allen openlijk dank te zeggen voor de hulp en de opregte medewerking, mij, bij mijne moeijelijke taak, geschonken; maar meer dan dat alles, was het voor mijn hart een behoefte, en ik vertrouw, dat dezelfde wensch ook bij u allen bestaat, om in deze oogenblikken, waarin, na jaren van voorspoed maar ook van kommer en druk, de Raad zijne laatste vergadering zal sluiten, nog eens van deze plaats de welgemeende en vurige bede te uiten, dat onder alle omstandigheden en bij het wisselen van personen en tijden, de zegen des Allerhoogsten moge rusten op de Stad die ons dierbaar is, en dat onder Zijne magtige bescherming, eendragt en vrede, trouw en liefde, voorspoed en welvaart, onveranderd mogen blijven in Amsterdam."

Wij nemen de vrijheid te verwijzen naar de in dit N°. voorkomende *kennisgeving* van het stedelijk bestuur, betreffende hetgeen bij de aanstaande verkiezingen, voor den gemeenteraad dezer hoofdstad, valt in acht te nemen

---

Heden wordt met de gebruikelijke plegtigheid gevierd de 11de verjaardag van Z. K. H. den Prins van Oranje.

Men schrijft ons uit Vlaardingen van den 2 September:

»Het strekt aan de Vereeniging van den H. Vincentius van Paulo, sedert 1846 hier ter stede gevestigd, tot een waar genoegen, met innige dankbaarheid te mogen vermelden, dat ter opluistering harer eerstdaags te houden liefdadigheids loterij dezer dagen van Hare Majesteit de Koningin een geschenk is ingekomen, dat niet alleen als heerlijke prijs eene hooge waarde heeft, maar ook bijzonder de weldadige deelnemers in dit goede werk aangenaam zijn moet, als de keus aanbiedende, om in het gelukkig bezit te kunnen komen van zulk een schoon bewijs der landsmoederlijke liefde, ook voor hare behoeftige onderdanen, en waarvoor 's Hemels beste zegen over Hare Majesteit en Hare dierbare panden voortdurend blijve afgebeden."

Een Iersch dagblad verzekert dat Mgr. Cullen, Aartsbisschop van Armagh door den procureur generaal van Ierland is uitgenoodigd, om eenige gezegden van zijne redevoering in de katholijke *meeting* van Dublin te herroepen. Volgens den correspondent van de *Times*, heeft de officieele mededeeling, welke de prelaat ontvangen had, betrekking op de Aartsbisschoppelijke onderteekening, welke hij geplaatst heeft onder de door de *meeting* genomen besluiten.

De Belgische Senaat heeft de successiewet *verworpen*. De Koning heeft de Kamers verdaagd. Een ministerieele krisis schijnt een aanvang te hebben genomen.

De Britsche agent te Madrid voor de houders der Spaansche fondsen berigt aan zijne committenten dat de Spaansche regering de coupons der nieuwe obligatien betaalbaar zal stellen te Londen en te Parijs in ponden sterlings en in francs, even als vroeger. De maatregelen voor de conversie zullen zoo spoedig mogelijk genomen worden; zij zal plaats hebben te Londen, Parijs en Amsterdam. Tot dat einde zal de heer Banago, thans te Madrid, in den loop dezer maand naar Parijs en Londen terug keeren om zich met de comités en de finantieele agenten van het buitenland te verstaan ten einde in de geheele zaak eene bevredigende schikking te maken.

Men verneemt, dat tegen den persoon van E. Meeter, redacteur der *Zierikzeesche Nieuwsbode*, door de arrondissements-regtbank te Rotterdam, een bevel tot gevangenneming is verleend, ter zake van diefstal.

'S HERTOGENBOSCH, 3 Sept. De schroef stoomboot van hier op Maastricht, welke gewoonlijk des morgens om 5 ure alhier arriveert, is op dit oogenblik (11 ure) nog niet aangekomen. Men vreest voor ongelukken.

Men hoort nader dat 1 man, 1 vrouw en 2 kinderen zijn vermist, aan Sluis N°. 10, men schrijft de oorzaak toe aan het springen van eene pijp. (*N. B.*)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 3 Sept. Het artikel van Dr. Veron in de *Constitutionnel*, waarin de kieswet van 31 Mei hevig wordt aangevallen, is het onderwerp van alle dagbladartikelen. Het valt natuurlijk in den smaak der demagogen. Overigens blijft de behandeling der kwestien over de herziening, de kandidatuur van den Prins van Joinville en de verkiezingen aan de orde van den dag, zonder dat men eene schrede voorwaarts komt.

— De President der Republiek heeft gisteren den heer Baroche, die ongesteld is, een bezoek gebragt.

— Eenige bladen hadden gemeld dat de President der Republiek den hertog Saldanha met het Legioen van Eer versierd had. Dit wordt echter bepaald tegen gesproken.

— Het Elyseesche dagblad *la Patrie* bevat het volgende:

»Oostenrijk heeft, het voorbeeld van Piemont volgende, met Frankrijk eene overeenkomst ter bescherming van den letterkundigen eigendom aangegaan. Het voordeel dezer overeenkomst is geheel aan de zijde van Frankrijk, waar zeer weinig Hoogduitsch verstaan of gelezen wordt. Het strekt den Duitschen Staat tot eere, niettegenstaande de bezwaren, het beginsel van eigendom ten opzigte van letterkundige voortbrengselen, gehuldigd te hebben, alleen omdat het een regtvaardig beginsel is. Het Tolverbond zal nu niet kunnen achterblijven. Deze schikking zal vooral den Belgischen boekhandel treffen."

— Het democratisch blad *la Voix du Proscrit* dat Zondags uitkomt, is nog niet openlijk uitgegeven. Men vermoedt eene in beslagneeming.

— De veroordeelden van Lyon hebben allen, op vier na die tot ligte straffen verwezen waren, herziening van hun vonnis gevraagd.

MADRID, 28 Aug. Eerstdaags zal er ter eere van den Franschen gezant, den generaal Aupick, eene revue over de bezetting der hoofdstad gehouden worden.

— Volgens de *Nacion*, zal het leger in Catalonië met 6000 man versterkt worden, ten einde op alle gebeurtenissen van 1852 voorbereid te zijn.

— Er worden door de ordelievende partij vele loffelijke doch vruchtelooze pogingen aangewend tot vereeniging harer fractien.

— De schatkist van Portugal zal den rijksambtenaren hun traktement van Augustus half in schatkistbilletten, voor een vierde in Lissabonsche bankbriefjes en voor een vierde in geld betalen, maar van het achterstallige sinds Mei 1850 wordt geen woord gesproken. De Bank van Oporto helpt de regering in het sluiten eener leening van 5 millioen realen. Dit alles duidt genoegzaam den ongunstigen toestand des lands aan.

ENGELAND.

LONDEN, 2 Sept. Sir John Maxwell, een behoudsman, stelt zich kandidaat voor Herwick. Een liberale kandidaat zal tegen hem over staan.

— Men leest in de *Times*: Niettegenstaande de tentoonstelling binnen kort voor het publiek zal gesloten worden, worden er voortdurend nog merkwaardige stukken uit het buitenland ingezonden. Onder die kunststukken merkten wij ook een zeer verdienstelijken arbeid op van den beroemden Nederl. beeldhouwer van der Ven, de verleiding van Eva voorstellende, en waarop voortdurend de aandacht der bezoekers is gevestigd. Het onderwerp is stout en met juistheid behandeld, de vorm der eerste vrouw is zoo los, bevallig en natuurlijk, dat hij boven allen lof verheven is. Een der hoofdverdiensten van dit werk is, dat het geen spoor verraadt van navolging der ouden, maar integendeel aan de natuur alleen ontleend is.

— De Amerik. slotenmaker Hobbs, die met de opening van het gebreveteerde kunstslot der HH. Bramah 200 £ heeft verdiend, heeft thans 500 £ uitgeloofd aan hem, die in staat zal wezen het door hem zelven ten toon gestelde slot te openen.

— In Canada is een voorstel gedaan tot invoering van het decimaal muntstelsel. De dollar ter waarde van 5 shillings zou de standaard zijn, onderdeeld in honderdste en duizendste deelen.

— De communicatie tusschen de beide Oceanen over Nicaragua is thans tot stand gekomen, passagiers, die den 29sten Julij met eene stoomboot uit Californie te San-Juan del-Sud, op de kust van Nicaragua, waren aangebragt, hebben in 32 uren langs den nieuw geopenden weg de reis over de landengte afgelegd, en kwamen te New-York aan, 29 dagen nadat zij San Francisco verlaten hadden.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 3 Sept. De secretaris der Pruissische legatie te Rome, von Reumond, wordt aldaar vervangen door v. Arnim.

— Te Königsberg is de vrije Evangelische gemeente voorloopig verboden.

— Men schrijft uit Bremen, dat Haase, een man van de beste reputatie en tot de eerste patricische familien behoorende, zich zelven beschuldigd heeft van het verduisteren van kerkelijke en geestelijke fondsen, die aan zijn beheer waren toevertrouwd. Zijn diefstal bedraagt niet minder dan 120,000 thr.

— Men schrijft uit Bern, dat de baron de Grenus, ten behoeve der invalide militairen van den Zwitserschen Bond, eene som van 1,200,000 francs heeft nagelaten. Eenigen tijd voor zijnen dood had diezelfde heer 400,000 fr. geschonken, om de straten van Geneve gezonder te maken

— In het kanton Bern is de aandacht gespannen op de gedragslijn, welke de ex-president der Republiek, thans President van den nationalen raad, zal volgen. Wegens aanzetting tot oproer door het opperste geregtshof tot eene maand gevangenis veroordeeld, moet hij zich aan de wet onderwerpen, zoodra de bondsvergadering ontbonden zal zijn. Zijne aanhangers schijnen eenigen tegenstand aan de justitie te willen bieden; uit dien hoofde heeft men een battaljon in de stad doen komen.

ITALIE.

Te Rome werd den 25 Augustus in de Kerk van den H. Lodewijk der Franschen eene vergadering van Kardinalen gehouden.

De *Croce di Savoia* berigt, dat het hof van Napels

in overeenstemming met de gouvernementen van Modena, Parma en Venetie, de verklaring heeft afgelegd, dat de Italiaansche regeringen, wel verre van tot geweld of wreedheden geneigd te zijn, integendeel met eene buitengewone langmoedigheid en gematigdheid gebruik hebben gemaakt van het wettige regt van zelfverdediging.

BELGIE.

BRUSSEL, 3 Sept. De redevoering, ll. Maandag door den voorzitter van den Senaat tegen het ministerie gehouden, bij de algemeene beraadslaging over de successiewet, heeft een vrij zonderlingen indruk gemaakt, vermits de heer Dumon Dumortier tot de liberale partij behoort en tot nog toe het ministerie ondersteunde.

»In eene constitutioneele staatshuishouding, zeide hij, pleegt het ministerie zich vooraf met zijne politieke vrienden te verstaan, en na van hunne instemming zeker te zijn, voordragten bij de Kamer te doen, wier lot dan schier beslist is. Maar sedert 1847 hebben onze ministers nooit hunne politieke vrienden geraadpleegd: hoe kunnen zij dan verlangen dat deze hen in elke rigting of wijziging van hun stelsel volgen? Het ministerie heeft niet alleen ons niet geraadpleegd, maar het is zijn gang gegaan in spijt van den tegenstand van verscheidenen onder ons. Het heeft den constitutioneelen weg verlaten door aanbieding eener voordragt, welke tegen de publieke opinie aandruischt.

»Als president van den Senaat, heb ik mij met eenige onzer ambtgenooten verstaan, en wij hebben aan het bewind de volgende verklaring gedaan: »»het gevoelen »van den Senaat over het successieregt in de regte lijn, »is gevestigd; gij zult geen derde der stemmen in den »Senaat voor uwe voordragt verwerven."" Het ministerie heeft dezen vriendenraad in den wind geslagen. Volgt daaruit dat wij medepligtigen van het ministerie moeten zijn? Neen: wij willen de vraag minnelijk afdoen, maar onder voorwaarde dat het kabinet weder den constitutioneelen weg insla.

»Hoe heeft men deze wet in de andere Kamer doen aannemen? Door zedelijken dwang. De wet was niet beter dan eene maand geleden: de toestemming der Kamer is verkregen door dat men haar om den tuin geleid heeft, doordat men er eene kabinetsvraag van heeft gemaakt, en doordat men plaatselijke belangen tegen de schatkist deed zamenspannen. Men heeft der Kamer geweld aangedaan; men heeft haar eene wet doen aannemen door middelen, vreemd aan de voordragt.

»En zullen wij ons dien dwang laten welgevallen? Zullen wij ons laten vernederen! Zullen wij ons als dienaren van het ministerie laten gebruiken? Men kent ons gevoelen, wij hebben het krachtig aan den dag gelegd? en niettemin wil men zijn gang gaan, in spijt van ons; men wil ons om den tuin leiden.

»Durft iemand zeggen, dat de wet goed is? Ik ben veelmalen aangespoord om de wet te ondersteunen; maar niemand heeft mij gezegd: »»de wet is goed;"" allen zeiden »»stem voor de wet, anders valt het mi»nisterie; breng dat offer aan de rust des lands, want »de regering wil nu eenmaal de wet, en de wet zoo »als zij daar ligt?""

»Het ministerie kan wel met eere bukken, maar kunnen *wij* bukken? zullen wij tegen ons geweten spreken en stemmen?

»Het geldt hier de constitutioneele vrijheden. Zoo gij bij deze gelegenheid het ministerie niet in zijn avontuurlijken gang stuit, zoo gij den ministers niet wilt aan het verstand brengen dat de Senaat een matigend en temperend staatsgezag is, en dat men niet buiten den Senaat moet rekenen, wat zal er dan van 's lands vrijheid worden?

»Men heeft zich in deze vergadering nooit tegen de aanvulling van het tekort verzet. Maar Belgie heeft, onder alle gouvernementen, zijn volksaard, zijne herkomsten en gewoonten, zelfs zijne vooroordeelen behouden, en juist daarom is de wet impopulair. Huisselijkheid, familiegeest heerscht nog onder ons: de vader is niet de heer maar de beheerder van het familiegoed. Uwe wet schendt dat gevoel.

»Mijne heeren, de regering vergeet sedert eenigen tijd dat Belgie van oudsher een gelukkig land was; zij wil ons in de nieuwe denkbeelden opbrengen, ons op de hoogte des tijds plaatsen. Doch wij moeten niet ijlings vooruitgaan; de vooruitgang zij langzaam."

De heer Dumon Dumortier betoogde verder dat de verwerping der voordragt geene bedenkelijke gevolgen kon hebben, en noch aan eene lage hebzucht van den Senaat, noch aan kwaadwilligheid tegen het kabinet zou kunnen worden toegeschreven.

De minister van binnenlandsche zaken beantwoordde den voorzitter en zeide o. a.

»De bereidwilligheid, waarmede het bewind aangeboden heeft amendementen toe te laten, had ons moeten bewaren tegen de *onregtvaardige* en *heftige* uitvallen van den voorzitter. Hij beschuldigt ons nu zoo heftig, terwijl hij pas drie maanden geleden de vervanging van het kabinet tegengehouden heeft. Hij tart ons als het ware uit om den Senaat te ontbinden: welligt kan dit ten laatste noodwendig worden; maar wij gaan er niet gaarne toe over, alhoewel wij verzekerd zijn dat het land ons in het gelijk zou stellen: die ontbinding toch zou eene splitsing in de liberale partij brengen, en hartstogten, die gelukkig thans sluimeren, in den lande wakker maken."

De minister herinnerde den voorzitter, dat hij vooraf over de wets-voordragt tot belasting der erfenissen in de regte lijn geraadpleegd was en toen beloofd had zijne stem daaraan te zullen geven, zoo daarvan de aanneming mogt afhankelijk worden. De voorzitter erkende dit feit.

De algemeene beraadslaging werd gesloten, maar bepaald dat in de zitting van den volgenden dag bij de beraadslaging over art. 1 van het wets-ontwerp weder algemeene beschouwingen zouden mogen worden te berde gebragt.

Een der leden heeft een amendement ingediend, strekkende om de voorgedragen nieuwe belasting voorloopig tot aan het eind van het jaar 1854 (en niet van 1855, zoo als door andere leden voorgesteld is) in te voeren. Een ander lid heeft voorgesteld, de belasting op de erfenissen in de zijlinie zooveel te verhoogen dat daardoor de meerdere opbrengst, welke het ministerie van het belasten der regte lijn verwacht, zou worden verkregen.

— Gisteren heeft de Senaat de successiewet in beginsel *verworpen*. Nadat het amendement van den heer Forgeur om de wet in een tijdelijken maatregel te herscheppen, met 27 tegen 24 stemmen verworpen was, werd ook art. 1 der wet in omvraag gebragt en verworpen met 33 tegen 18 stemmen.

Door het verwerpen van het eerste art., was het beginsel der wet en gevolgelijk ook de wet zelve afgestemd.

Heden zou de Senaat ten 12 ure vergaderen. Terstond na de opening der zitting las de voorzitter een kon. besluit voor, *waarbij de beide Kamers worden verdaagd*. De Senaat ging terstond uiteen onder de kreet *Leve de Koning!*

STADSNIEUWS.

AMSTERDAM, 4 September.

KENNISGEVING.

Burgemeester en Wethouders der stad Amsterdam brengen ter kennis van de ingezetenen, dat de verkiezing van negen en dertig leden van den Gemeente-Raad zal plaats hebben op Dingsdag den 9 September aanstaande;

Dat bij raadsbesluit van 6 Augustus ll., de stad is verdeeld in de volgende afdeelingen, ter inlevering der stembriefjes:

1e. Afdeeling.

Bevattende de Buurten A, B, C, D, E, F en Y.

Lokaal: *Militie-Zaal*. In te gaan door de deur op den Singel.

2e. Afdeeling.

Bevattende de Buurten G, H, I, K, L en M.

Lokaal: *Stadhuis* (Gewone Trouwkamer.) In te gaan op de plaats.

3e. Afdeeling.

Bevattende de Buurten: N, O, P, Q, R, S, T, U, V, W en ZZ.

Lokaal: *Zeemanshoop*.

4e. Afdeeling.

Bevattende de Buurten X, Z, AA, BB, CC en YY.

Lokaal: *Stads-Armenschool*.

Prinsengracht over de Noorder-Dwarsstraat.

5e. Afdeeling.

Bevattende de Buurten EE, FF, GG, HH, II, KK, LL en XX.

Lokaal: *R. C. Oude Armen-Kantoor*,

Keizersgracht bij de Runstraat.

6e. Afdeeling.

Bevattende de Buurten DD, MM, NN, OO, PP, QQ, RR, SS, TT, UU, VV en WW.

Lokaal: *Huiszittenhuis*.

Dat de bureaux van stemopneming des morgens ten 9 ure zullen worden geopend en des namiddags ten 5 ure gesloten.

Dat de opening der stembriefjes zal geschieden op Woensdag den 10 September, aanvangende des morgens ten 9 ure, in de Militie-Zaal.

Burgemeester en Wethouders noodigen de kiesbevoegden uit:

1°. Om de namen der personen, op wie zij hunne stem uitbrengen, naar alphabetische orde in de stembriefjes in te vullen, ten einde daardoor het werk der bureaux bij de opening te bespoedigen.

2°. Om wel te letten op de in de oproepingsbrieven en hierboven aangeduide lokalen.

3°. Om den oproepingsbrief bij de stemming mede te brengen.

4°. Om het stembriefje, nadat het in zijn geheel van den oproepingsbrief zal zijn afgesneden, digt te vouwen, maar niet te sluiten of te verzegelen.

Zij herinneren voorts aan de bepalingen der wet, om in persoon op de plaats voor de inlevering bestemd te verschijnen; om duidelijk de personen aan te wijzen op wie men zijne stem uitbrengt, doch de stembriefjes niet te onderteekenen, daar onderteekende briefjes, zoo mede die, welke niet ingevuld zijn, andere omvatten of daaraan opzettelijk zijn vastgehecht, van onwaarde moeten worden verklaard.

BURGERLIJKE STAND.

BEVALLEN (2 Sept.): J. Hofker, geb. Brunjes, Z.

OVERLEDEN (30 Aug.): A. de Bruin, 10 m. - M. C. Weening, wed. J. Schaap, 61 j. — (1 Sept.): G. Streefkerk, 68 j.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

SCHIEDAM, 3 Sept. Rogge. 145½ fl. Koers. f166 op 6/w. — Moutwijn f 10,87½. Jenever f14; Amst. Proef f15,25, per Ned. vat zonder fust zonder de belasting.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

Fondsen	pCt.	3 SEPT. 4½ u. gebl.	4 SEPT.	4½ u.	gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à 2½ pCt.		58 5/16	58¼	58 5/16	58 [illegible]
Dito Dito	3	69 5/16	69¼	69⅛	69 5/16
Dito Dito	4	89 13/16	89 13/16	90⅝	90⅛
Dito Obligatien O. I.	4				
Amortis. Syndic.	3½	89⅞			
Handel-Maatschappij	4½	109	109⅜		
Aand. Rijn-Spoorweg					
Aand. Holl. S. M.					
Obligatien					
BELGIE, Obligatien 1844		87⅞			
Cert. bij de Belg. Bank.	2½				
Dito bij Rotsch en Volksv.		48⅜	48⅜	48½	48 7/16
FRANKRIJK, Obligatien	3	52 7/16	52⅜	52½	
SPANJE bij *Ardoin* £ 85	5	15 3/16	15 3/16		
Dito Dito £ 510		15 3/16	15 3/16	15¼	
Dito Onbep. Stukken		15⅛	15 3/16		
Dito	3	39⅞	39¾		
Dito Binnenl. 2400 P.		35 7/16	35 5/16	35 7/16	35 [illegible]
Coup. *Ardoins*		8⅛	8 3/16		
Passive					
Fransche Uitgest.		5 11/16			
PORTUGAL te Londen 5 pCt. nu 4			33 13/16	33 15/16	
Dito Dito		33½	33 5/16	33 7/16	33⅜
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5	107	106⅞		
Dito Dito 1828 en 1829		106⅛	106		
Cert. bij dº. 1831 en 1833		95⅝	95¾		
Dito	4½	100 3/16	100⅛		
Dito bij *Hope*	4	89⅝	89¾		
Dito bij *Stieglitz en Cº.*		89¼	89¼		
Dito bij id. 5de Serie	4	89⅛			
Cert. te Hamburg	5				
Inschrijving in Assignat.	6				
Cert. van dito		67	66⅞	67	
POLEN, Aand. à fl. 500					
Dito met Lot. fl. 300					
AMERIKA, Bank-Actiën					
PRUISSEN, Aand. met Lot. R. 50	f				
OOSTENRIJK, Metalliek	5 pCt.	76	75¾	75⅞	
Dito	2½				
Dito Nieuwe	2½	39 7/16	39 5/16	39⅜	
Dito Nieuwe	5	80¼	80 7/16	80 11/16	80 7/16
Ween. Bank bij *Goll en Cº.*			81¾		
Dito	4		64¼		
Aand. met Loting fl. 500	f				
Nieuwe dito fl. 250					
NAPELS, Cert. *Lam. en Bouwer*	5 pCt.				
BRAZILIE te Londen 1824	5	91⅜	91⅜		
Dito Leening 1843	5				
Dito £ 200					
PERU	4½				
MEXICO	5	27½	27 5/16	27 7/16	27 5/16
VENEZUELA 6 pCt. nu	3				
NEW GRENADA 6 pCt. nu	1½	14⅝	14¾		
ECUADOR					
Grieken	5				

Denem. 5 pCt. 101⅜; Polen, Cert. 4 pCt. 79⅜, ½.

Binnenl. fondsen waren heden, bij tamelijk veel handel, met uitzondering van Integr. welke iets flaauwer sloten, onveranderd. Van Buitenl. fondsen zijn Metall. en Russische op nieuw een weinig gedaald. Fransche 3 pCt. onveranderd. Spaansche Binnenl. 3 pCt. en Mexicanen meer aangeboden. 5 pCt. Sp. en Coup. Ard. een weinig aangenamer.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt., Prolongatie 2½ pCt.; Disconto 2 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	f 56 5/16	Livorno	2/m.	f 38⅜
„	zigt	„ 56 11/16	Napels	„	„ 80½
Bordeaux	2/m.	„ 55¾	Petersburg	„	„ 1,82½
„	½/m.	„ 56	Weenen	6/w.	„ 29¼
Madrid	3/m.	„ 243½	Augsburg	„	„ 35¼
Cadix	„	„ 244½	Frankfort	„	„ 99¼
Seville	„	„ 241½	Hamburg	2/m.	„ 35 1/16
Bilbao	„	„ 242½	„	zigt	„ 35¼
Lissabon	„	„ 41½	Londen	2/m.	„ 11,80
Porto	„	„ 41½	„	zigt	„ 11,87½
Genua	2/m.	„ 46⅛	Rotterdam	„	⅛

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 3 Sept. Belg. leen. 2½ pc. 51⅞; 5 pc. 98½; 1840, 5 pc. 100; Spanje Ard. 5 pc. 14 3/16; Binnenl. 3 pc. 35 [illegible]; Coupons —; Rom. Leening 74¼.

PARIJS, 2 Sept. Fransche 3 pc. 55,80; id. 4 pc. —,—; 5 pc. 93,80; 5 pc. N. —,—; Schatk. —,—; Bank-Actien 2150,—; Belg. 1840, 5 pc. 102¾; 1842, 5 pc. —; 4½ pc. —; 2½ pc. —; Napels 5 pc. —,—; Spanje, Buitenl. 3 pc. 37⅝; Binnenl. 3 pc. 35¾; Holl. 2½ pc. 60⅛; Piemont 1834 —,—; 1849 —,—; 1851 958,75; Haïti —,—; Rom. Leening 75½.

MADRID, 29 Aug. Spanje 3 pc. 36¼; Ardoins 5 pc. 17⅛; Uitg. Schuld 6 7/16; Coupons 8⅜.

LONDEN, 2 Sept. Cons. kont. — a —, op tijd 96⅜ a 96½; Braz. 91 a 92; 1829/39 90 a 91; 1843 — a —; Den. 3 pc. 76 a 78; N. L. 5 pc. 104 a 105; Ecuador 3⅛ a 3⅜; Gren. 14½ a 15; Uitgest. 3½ a 4; Mexico 28 a 28¼; Peru 4 pc. 90 a 91; Uitgest. 43 a 43½; Portugal 5 pc. 87 a 89; 4 pc. 32 a 32½; 3 pc. 32½ a 33½; Rusl. 1822, 5 pc. 114 a 115; (N.) 4½ pc. 101¾ a 102; Spanje 5 pc. 20⅝ a 20¾; 3 pc. 37½ a 38; Coupons — a —; Passive 5⅜ a 5½; Holl 2½ pc. 59 a 59½; 4 pc. 92 a 92½; Venez. 29½ a 30½; Uitgest. 11 a 11½.

WEENEN, 2 Sept. Met. 4½ pc. 84¼; 5 pc. 96¼; Bank-Actien 1236.

BERLIJN, 2 Sept. Schuldbr. 3½ pc. 88; Loten —; Rusl. Stiegl. 4 pc. 94¼; Pools. 4 pc. 83½; Loten fl. 200 —; id fl. 300 144½; id. fl. 500 85.

HAMBURG, 2 Sept. Rusl. Eng. Leen. 107½; Stiegl. 4 pc. 89½; Spanje, Ard. 5 pc. 14; Binnenl. 3 pc. 33.

FRANKFORT, 2 Sept. Met. 5 pc. 78⅜; 4 pc. 62; 2½ pc. 40¾; Bank-Actien 1205; Darmst. Loten fl. 50 82½; id. [illegible] 28; Badensche Loten fl. 50 59½; id fl. 35 34[illegible] 26⅛; Holl. 2½ pc. 58½; Werk. Sch. 4 pc. 90 [illegible]

SCHEEPSTIJDINGEN.

UITGEZEILD:

HELVOET, 3 Sept. C. C. Hansen, Borneo, Batavia. - J. C. F. Lapcke, Johanna Maria, id. - J. Poort, Mercator, Kaap de Goede Hoop. - H. B. Velthuis, 't Zwolsche Diep, Triest. - J. R. Boeling, Alida, Bordeaux.

GEPRAAIDE SCHEPEN.

Den 21 Julij op 12° N.Br., 25° W.L.: Nova Zembla, kapt. Heijkoop, van Rotterdam naar Batavia.

SCHEEPS-VRACHTEN.

KONINGSBERGEN, 30 Augustus. Naar Amsterdam, *f* 14 voor Tarwe aangeboden; vrachten, door het groot aantal alhier liggende schepen, gedrukt.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 4 Sept. in lading naar:

Keulen	D. Hoogeweg, Prins Emil.
„	H. J. Wilson, Colln N°. 10.
Wesel	P. J. J. Balk, Vrouw Rebecca.
„	J. H. C. de Graef, het Vertrouwen.
Manheim	J. M. Kimpel, die Harmonie.
Frankfort & Coblentz	J. Kievitz, Frankfort N°. 17.
Ludwigh. & Heilbron	H. Sack, Jamais Pensé.
Dusseldorp, Neus en Urdingen	W. v. Maanen, Niederrein N°. 9.
Duisburg	C. Scholten, Hoffnung.
Antwerpen	G. J. Koekkoek, de Goede Verwachting.
Brussel, Antwerpen en oml. plaatsen	M. Martens, (Stoomsleepdienst) de Vier Gebroeders.
	J. Cabuy, Neptuno. Sluit 5 Sept.

KEULEN, 3 September in lading naar:

Amsterdam	Kapt Wilson	Cöln N°. 4.
Rotterdam	„ Coesen	„ „ 15.

Rijnhoogte	ARNHEM 3 Sept. 2 el 83 duim
	KEULEN 3 „ 12 vt. 5½ „

Er is ontvangen bij de Redactie van *de Tijd, N. H. C.*, een bankbillet van *f* 25, zijnde die som bestemd om alzoo te worden verdeeld:

Voor het op te rigten Doofstommen-Instituut in Noord-Amerika *f* 9.

Tot leniging van de ontzettende ramp te Haaksbergen *f* 8.

Voor de slagtoffers der hagelslag te Gendringen *f* 8.

ADVERTENTIEN.

(1351) ONDERTROUWD: F. X. VAN ROSSUM, van *Utrecht*

OUDEWATER, en

3 September 1851. A. M. BOGAARD.

Eenige en algemeene kennisgeving.

(1349) Men zoekt te plaatsen op eene KOSTSCHOOL **TWEE R. K. KINDEREN** (Broeders) 10 à 13 jaren oud, doch niet in Noord-Braband. Men wordt verzocht opgave te doen van voorwaarden en bij wien informatien te bekomen zijn, met *franco* brieven onder de letters K. S. bij den Boekhandelaar J. BEERENDONK, Heisteeg, in de *Vier Evangelisten* te Amsterdam.

Gymnasium Aloysianum te Ravenstein.

Het doel dezer School, die drie K. Priesters tot Leeraars heeft, is de Leerlingen door ware christelijke deugd en grondige kennis tot de hoogere studiën voor te bereiden. De Leercursus, die op zes jaren berekend is, omvat het Nederduitsch, Latijn, Grieksch, en voor zulke leerlingen, welke in genoemde talen genoegzaam gevorderd zijn, om die als punt van uitgang en vergelijking te kunnen aanwenden, bovendien het Hoogduitsch en Fransch, de Oude en Nederlandsche Letterkunde, met betrekking tot Stijl, Dichtkunst en Welsprekendheid, de Geschiedenis der Grieksche, Latijnsche en Nederlandsche Letterkunde, de Mythologie, de Grieksche en Romeinsche Oudheden, de Oude en Nieuwe Aardrijkskunde, de Algemeene en Nederlandsche Geschiedenis, de Cijferkunst, Algebra en Meetkunst, de Christelijke Leer en de Geschiedenis des Bijbels. Eene Schoolbibliotheek verschaft den leerlingen het gebruik van boeken, wier aankoop hun te bezwarend zou wezen, en eene uitspanningszaal gelegenheid tot eene gepaste ontspanning. Er wordt geen schoolgeld betaald. Goede kosthuizen zijn voor *f* 125 's jaars, zelfs nog voor minder, maar ook voor hooger prijs te verkrijgen. De lessen vangen weder aan den 1 October.

Verdere inlichtingen zijn te bekomen bij den Rector M. VAN DEN BOGAARD.

PENSIONNAT DE DEMOISELLES ALLEMAND FRANÇAIS

DIRIGÉ PAR

les Sœurs de la Congrégation des Filles de la Croix,

ET ÉTABLI

à Aspil, près Rees. (Bas-Rhin.)

Le but de cet Institut est de donner aux jeunes personnes une instruction religieuse, morale et scientifique qui assure leur bonheur pour l'avenir. L'institut, tant sous le rapport de l'instruction que sous celui de l'éducation est à même de répondre à tous les désirs.

La langue allemande est enseignée par des Sœurs allemandes; la langue française, par des sœurs Françaises. Toutes les institutrices ont subi leur examen.

L'établissement, sous le rapport de la situation présente l'aspect le plus agréable, et réunit au plus haut point toutes les conditions de salubrité. Les vastes bâtiments entourés d'étangs, de jardins, de prairies, etc., d'une contenance de trente bonniers, offriront aux jeunes personnes tous les délassements désirables pour leur développement physique et rendront leurs récréations aussi agréables qu'utiles et instructives. L'établissement est situé sur les bords du Rhin et longé par la grande route de communication de l'Allemagne avec la Hollande, (plus tard le chemin de fer) ce qui fournira en tout temps aux parents des moyens faciles de visiter leurs enfants.

Le semestre d'hiver commence le 1er. Octobre.

S'adresser pour plus amples renseignements à la Supérieure du Couvent ou au Directeur spirituel soussigné.

(1288) C. JASPERS.

EENE OPMERKINGSWAARDIGE *genezing te Hobart Town door de Pillen en Zalf van HOLLOWAY.*

De majoor Walch te Hobart Town schrijft dat de Pillen van Holloway zeer voordeelig bekend zijn in Van Diemensland. Hij spreekt van een man, die sedert jaren onder de behandeling was geweest van de geneeskundigen aldaar, en dat dezelve ten laatste als ongeneesbaar verklaard en als dusdanig uit het hospitaal gezonden zijnde, zoo ellendig en zwak was geworden, dat hij slechts met behulp van anderen eenige schreden konde gaan. In dezen toestand begon hij de pillen van Holloway te gebruiken, welke zijn geheel gestel zoo volmaakt, als het ware hernieuwd hebben, dat hij thans een sterk en gezond man is.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

Doosjes Pillen à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 7.75, *f* 15.50, *f* 23,50.

Potjes Zalf à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3,30, *f* 8.15, *f* 15.90, *f* 23.90.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij W. C. VAN DORT te *'s Hage*, bij A. P. MILIUS te *Utrecht* en bij J. STRAATMAN, hoofd-depothouder te *'s Bosch*, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablissement.* (1041)

Bij C. L. VAN LANGENHUYSEN zijn de navolgende NIEUWE werken ontvangen:

LETTRES ET OPUSCULES inédits du comte **JOSEPH DE MAISTRE**, précédés d'une notice biographique par son fils le comte RODOLPH DE MAISTRE, 2 vol. *f* 2.75. Le 1e. vol. est en vente.

HISTOIRE Religieuse, Politique et Littéraire de la **COMPAGNIE DE JESUS** composée sur les documents inédits et authentiques, par J. CRÉTINEAU JOLY, ouvrage orné de portraits. Cinquième édition, revue augmentée et enrichie d'une Table alphabétique des matières, 6 vol. . . . . *f* 6.50.

(1348) Ondergeteekende heeft de eer zijnen geachte Begunstigers te berigten, dat hij bij den BOEKHANDEL en BOEKBINDERIJ, tevens eene BOEKDRUKKERIJ onlangs heeft opgerigt.

Dankbaar voor het sedert een 25 tal jaren genoten vertrouwen, beveelt hij zich op nieuw minzaamst in ieders gunst aan, welke hij door eene prompte en soliede bediening steeds zal trachten te beantwoorden.

Wat den Kath. Boekhandel betreft, wenscht hij op te merken, dat steeds alle binnen- en buitenlandsche, theolog. en ascetische werken, op bestelling, door hem kunnen geleverd worden. De schoonste gebedenboeken voor R. K. zijn steeds tegen de minste prijzen voorhanden, terwijl er bijzonder gezorgd is goede boeken met sterke en nette banden te leveren, die de concurrentie met alle andere kunnen doorstaan.

Zoo even is bij hem van de pers gekomen:

HET BROODGELOOF,

of

WAARSCHUWINGEN TEGEN VERZAKING DES GELOOFS VOOR STOFFELIJKE BELANGEN,

door een R. C. Priester. Prijs . . . . . . *f* 0.30

In eenvoudige maar hartelijke taal is dit boekje geschreven, met het doel, om het zoo veel mogelijk en vooral onder den middelstand onzer Kath. bevolking te verspreiden. Vooral in de steden waar het zoogenaamd proselietenmaken op groote schaal gedreven wordt, zal het zeer nuttig zijn gelezen te worden. Voor H. Geestelijken die dit doel willen bevorderen, is de prijs per 25 Ex. à 27½ Cts. en per 50 Ex. à 25 Cts. en per 100 à 20 Cts. gesteld.

Mede verkrijgbaar:

Amsterdam, bij v. LANGENHUYSEN en DE HAAS; Amersfoort, JACOBS & MEIJERS; Alkmaar, HOOGVORST; Almelo, SOMMER; Breda, v. GULICK & HERMANS; Delft, v. DIJK; Deventer, KOESTAL; Doesburg, SOMMER; 's Hage, Gebr. v. LANGENHUYSEN; Haarlem, HIJNSBERGEN; 's Bosch, Gebr. VERHOEVEN; Groningen, SLADOOT; Leeuwarden, HOEPERMANS; Leyden, J. G. en W. J. v. LEEUWEN; Lamswaarde, v. BRABAND; Nijmegen, POTHAST; Rotterdam, v. BELLE en BRAAT; Zwolle, WAANDERS.

Door hem zijn mede de volgende werken uitgegeven, die met succes gedebiteerd worden:

Dr. [illegible], CHRISTELIJKE LEER IN VOORBEELDEN, [illegible] met bijvoeging van spreuken op de stof toepasselijk, ontleend uit de H. Schriftuur en uit de gewijde en ongewijde geschiedenis. Een handboek bij het *christel. onderwijs* der jeugd, en tevens een *christ. huis- en familie-boek*, twee deelen, gr. 8vo, met Kerkelijke Goedkeuring à . . . . *f* 5.00.

Ook dit belangrijk werk is door *de Katholiek* aanbevolen en is onmisbaar te achten voor Eerw. H. Geestelijken, Onderwijzers, Christ. Ouders, en bijzonder geschikt voor Leesinrigtingen en huisgebruik.

Nog is zoo even verschenen:

De 2e veel vermeerderde en verbeterde druk van een Schoolboekje, getiteld:

LEERRIJKE VERHALEN VOOR DE NEDERL. SCHOOLJEUGD, door CHR. v. SCHMID.

In verscheiden lettersoorten gedrukt, is dit Boekje voor de middelklassen der lagere scholen bijzonder geschikt, te meer omdat de prijs à *f* 0.20 zeer billijk gesteld is. Alleen op aanvrage is dit boekje alom verkrijgbaar.

Arnhem, 30 Augustus 1851. J. G. MEIJER.

G. B. VAN GOOR te Gouda, debiteert met uitmuntend succes:

De TWEEDE, VERMEERDERDE en VERBETERDE DRUK van

GIRARDINS

SCHEIKUNDE VOOR DEN BESCHAAFDEN STAND EN HET FABRIEKWEZEN.

Twee Deelen. Met 160 tusschen den Tekst geplaatste Houtsnee-Figuren. Prijs *f* 9.00.

De leemten van den Eersten Druk zijn in dezen Tweeden niet aanwezig, hij is verrijkt met al de Belangwekkende Daadzaken en Vernuftige Theorien, die den Rijkdom der Scheikunde en der Geologie in de jongste jaren hebben vermeerderd. Geen enkel der menigvuldige, hier behandelde Ontwerpen, dat niet belangrijke wijziging, verbetering en uitbreiding heeft ondergaan; maar inzonderheid zijn het de Werkzaamheden der Fabrijken, de Toetsing der Handelswaren en Droogerijen, en de Kennis der Verwstoffen, welke de gewigtigste Uitbreiding en Toevoegsels gekregen hebben. — De jongste Fransche uitgave, die door den Schrijver zelven met de naauwlettendste zorg werd bearbeid en ongeveer 20 Vellen druks meer bevat, dan die, naar welke onze Eerste Druk bewerkt is, is daarbij ten grondslag gelegd en gevolgd. Even als deze, is onze Uitgave nu ook in Twee Deelen gesplist, waarvan het eerste de onbewerktuigde Scheikunde, het tweede de Bewerktuigde Scheikunde bevat. Niet minder dan 180 net bewerkte Houtsnee-Figuren strekken thans tot opheldering van den Tekst. (1270)

Te Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.